

Motion till riksdagen 2005/06:So652

av Anita Johansson m.fl. (s)

Goda utvecklingsmöjligheter för pensionärer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om goda utvecklingsmöjligheter för pensionärer.

Motivering

Den faktiska pensionsåldern i Sverige blir allt lägre 1998 var denna 60,5 år för kvinnor och 61,5 år för män. 2002 hade den faktiska pensionsåldern sänkts till 58,2 år för kvinnor och 59,5 år för män. Vid rationaliseringar, omorganisationer eller förändringar av verksamhet i arbetslivet är det vanligt att den äldre arbetskraften erbjuds att avgå med avgångsvederlag eller avtalspension. På detta sätt spolas mycket erfarenheter och förtroendekunskap bort. Detta mönster måste brytas. Även om vi nu har en alltför stor arbetslöshet ser vi på den demografiska utvecklingen att om bara några år kommer stora grupper att fylla 65 år. Det kommer att behövas att fler äldre stannar kvar på arbetsmarknaden. Äldre har såväl kompetens som erfarenhet och ofta låg frånvaro från arbetet. De borde ses som en tillgång i arbetslivet. Erfarenhet och kunskap försvinner inte heller den månad personen fyller 65 år och uppnår ålderspension. Tvärt om borde de ses som en resurs att föra över kunskap till yngre generationer. Genom att den yngre generationen ges möjlighet att ta del av denna kunskap blir det också lättare att anpassa sig till arbetslivets särskilda villkor. För att på bästa sätt tillvarata dessa erfarenheter fordras ett aktivt samspel över generationsgränserna, ett samspel där syftet är att stimulera och utveckla arbetsliv och arbetsmarknad till gagn för såväl samhälle som individ. Goda arbetsförhållanden och möjlighet till kunskaps- och löneutveckling även för äldre arbetskraft är viktiga förutsättningar för fortsatt förvärvsarbete. Flexibel arbetstid för äldre kan vara en viktig anpassningsåtgärd när yngre kräver heltid. Vi måste finna vägar att stimulera de äldre att

Fel! Okänt namn på

stanna kvar på arbetsmarknaden. Det är nödvändigt för hela samhällsekonomi att fler äldre arbetstagare finns kvar i jobb efter pensionsåldern.

Goda arbetsförhållanden och solidaritet över generationsgränserna ska även i framtiden präglade den svenska arbetsmarknaden. Under lång tid har det diskuterats om att i lagstiftning förbjuda diskriminering på grund av ålder. EU har i olika sammanhang tagit upp frågan och har i direktiv från år 2000 beslutat att diskriminering på grund av ålder ska vara förbjudet. Direktivet ska vara genomfört senast år 2006. Regeringen bör därför skyndsamt utarbeta förslag till lagstiftning med förbud mot diskriminering på grund av ålder.

I dagens samhälle ser vi med oro hur våldsutvecklingen ständigt ökar och gör sig påmind i människors vardag, inte minst i våra storstadsområden. Vi kan aldrig godta våld och övergrepp på enskilda i vårt samhälle. Ingen ska behöva vara rädd. Resurser behöver därför tillföras polisen så att den kan upprätthålla en god ordning på gator, torg och i våra bostadsområden. Våld och rasism ska bekämpas och besegras överallt där det uppkommer och mänskliga rättigheter garanteras alla. Samhället måste ta sitt ansvar och ställa erforderliga resurser till förfogande för brottsbekämpande åtgärder.

Äldre personer behöver också förebyggande friskvård, den bör organiseras på ett sådant sätt att den kommer att omfatta alla äldre personer. Genom att aktivt förebygga undviks ofta onödiga hälsorisker. Landstingen verkar för att sjukvård fungerar men idrottsorganisationer och andra föreningar bör ges ett hedersuppdrag att arbeta med friskvård för alla, även äldre. Samhället och den enskilde blir vinnare med ett friskare hälsosammare liv och mindre vårdkrävande medborgare. Informationsinsatser som riktar sig mot äldre om kost och hälsa men även narkotika och andra droger behövs.

Andelen äldre som använder data och Internet är mindre än i andra åldersgrupper. Användningen är minst bland de allra äldsta även om det skett en viss ökning. För många äldre kommer användandet av Internet att förenkla vardagen. Den nya informationstekniken och IT är redan idag och kommer framöver i allt större utsträckning att vara viktiga och betydelsefulla kommunikationsvägar. Det har stor betydelse inte bara där det är långa avstånd till affärer och kulturcentrum utan även i en storstad där ensamheten ibland är ett mycket stort problem.

Det växande antalet pensionärer samt vårdens och omsorgens allt större omfattning ökar behovet av forskningsverksamhet på äldreområdet. Därför är det viktigt att stärka resurserna för den forskning som analyserar och utvärderar äldrepolitiken och de områden som har med åldrandet att göra.

Stockholm den 4 oktober 2005

Anita Johansson (s)

Ola Rask (s)

Nikos Papadopoulos (s)

Sylvia Lindgren (s)